kad čia buvę pilkapiai jau sunaikinti. Šioje vietoje XVII a. buvo kaimas, perkasose rasta žiestų puodų šukių, o perkasoje Nr. 3 aptiktas ir pastato kampas – tamsi degėsinga žemė su moliu. Žvalgant žemės paviršių su metalo ieškikliu, rasta 14 monetų, kaldintų XVII a., švino kulkų, žalvarinė diržo kabė, 2 žiedai, saga, 2 geležiniai raktai, kaltas, diržo sagtis, švininis verpstukas. Sprendžiant pagal radinius, kaimas šioje vietoje egzistavo XVII a.–XVIII a. pr., greičiausiai iki maro.

Arūnas STRAZDAS

Investigations of Vencavai former village site in 1999

In 1999, in Vencavai barrow cemetery (Zarasai district), while looking for barrows, 4 trenches were explored. The total area was 40 m^2. No features of barrows were found. The cultural layer of the former village dating back to the 17th -18th centuries and 14 coins dating back to the 17th century were found.

Audronė ŠAPAITĖ

KURŠĖNŲ DVARO TYRINĖJIMAI 1999 M.

1999 m. atlikti žvalgomieji tyrinėjimai Kuršėnų dvaro sodybos teritorijoje (Šiaulių r.). Tyrinėjimų tikslas – nustatyti, ar per Kuršėnų dvaro teritoriją tiesiamo kabelio vietoje yra kultūrinis sluoksnis ir kokia jo vertė.

Buvusio Kuršėnų dvaro sodyba ir parkas yra miestelio PV dalyje, Ventos kairiajame krante, kairėje kelio į Telšius pusėje. Dvaras XV–XVI a. priklausė Lietuvos didiesiems kunigaikščiams, įėjo į Beržėnų valsčiaus (Žemaitijos seniūnija) sudėtį. 1564 m. jis leno teisėmis atiduotas Polocko pilininkui J. N. Despot–Zenovičiui, o 1621 m. Kuršėnai perleisti LDK paiždininkiui S. Pacui. Nuo 1631 m. amžiną teisę į dvarą gavo Gruževskių giminė, valdžiusi jį iki 1922 m. Dabar yra išlikę 7 dvaro pastatai – mediniai rūmai, statyti 1812 m., ir 6 ūkiniai statiniai.

Kuršėnų dvaro parko teritorijoje iškasta 273 m ilgio trasa telefono kabeliui. Trasos vietose, kur aptikta kokių nors radinių – plytų nuolaužų, keramikos šukių, geležinių dirbinių ir pan., buvo iškasti 1 m^2 dydžio 6 šurfai. Didesnėje trasos dalyje po velėna prasidėjo miškožemis, pereinantis į nejudintą smėlį. Aptiktas kultūrinis sluoksnis, išskyrus 1 atsitiktinį radinį, datuojamas ne ankstesniu nei XIX a. Tas radinys – tai grubaus darbo

puodyninis koklis, rastas trasos 236 kvadrate, 20 cm gylyje, iškart po velėna. Jis galėtų būti datuojamas XVI a.

Kuršėnų dvaro parko PV ir centrinėje dalyje, per kurią 1999 m. buvo kasta trasa, kultūrinio sluoksnio, datuojamo iki XVIII a., neužfiksuota.

Audronė ŠAPAITĖ

Investigations of Kuršėnai estate in 1999

In 1999, the archaeological survey was done in the territory of Kuršėnai estate (Šiauliai district). 273 m long area was explored and 6 test excavations were done. In the southwestern and central parts of Kuršėnai estate no cultural layers older than of the 18th century were found. Only a stray pot tile dating back to the 16th century was found.

Gintautas VĖLIUS

ŽYGMANTIŠKIŲ MEDŽIO ANGLIŲ DEGYKLŲ TYRINĖJIMAI

Žygmantiškių degyklos (Šalčininkų r., Pabarės sen.) yra už 2,5 km į R nuo Žygmantiškių kaimo, šalia miško keliuko, vedančio į Rūdininkus, miško kvadratuose Nr. 19 ir 20. Iš viso čia yra apie 25 degyklos. Jų sampilai išsidėstę kompaktiškoje grupėje, degyklas supę grioviai kai kur jungiasi.

Išoriškai degyklos atrodo taip pat, kaip Rytų Lietuvos pilkapių kultūros laidojimo paminklai. Tai iki 15 m skersmens ir apie 1 m aukščio apskriti sampilai, apsupti kelių atskirų arba vieno ištiso griovio. Tačiau pastebėtas vienas skirtumas – pilkapių sampilai yra daugmaž apvalainos formos, tuo tarpu degyklų viršutinė dalis plokščia. Daugiau nei pusė jų apardytos.

Vis dėlto iki tyrinėjimų pradžios manyta, kad tai yra Rytų Lietuvos pilkapių kultūros laidojimo paminklas, – Žygmantiškių pilkapynas (AR 1725). Ištirti 2 miško kvartalinės linijos ardomi „pilkapiai“ paminklo R pakraštyje. Taip pat užpilta priešgaisrinė juosta, kertanti dar 3 degyklų sampilus.

Tyrinėtąsias degyklas maždaug per jų centrus kirto 3 m pločio kvartalinė linija, orientuota Š–P kryptimi. Degyklos Nr. 1 sampilas buvo 10 m skersmens, iki 60 cm aukščio nuo dabartinio žemės paviršiaus. Kvartalinės linijos vietoje sampilas visiškai nuartas. Jį supo 10–30 cm gylio griovys. Sampilas supiltas iš juodos žemės, sumišusios su degėsiais. Tarp degėsių